

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-наукову програму
«Підприємництво та управління бізнесом»
підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти
ступеня доктора філософії
за спеціальністю D3 «Менеджмент»
галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Освітньо-наукова програма «Підприємництво та управління бізнесом» за спеціальністю D3 «Менеджмент», розроблена у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, спрямована на підготовку докторів філософії, здатних здійснювати оригінальні наукові дослідження, генерувати нові знання та забезпечувати їх практичне використання у сфері менеджменту, підприємництва та управління бізнесом. Програма передбачає чотирирічний термін підготовки та освітню складову обсягом 48 кредитів ЄКТС.

Актуальність рецензованої освітньо-наукової програми визначається сучасними трансформаційними процесами у сфері менеджменту та підприємництва, які зумовлюють необхідність підготовки дослідників нового покоління, здатних працювати в умовах невизначеності, технологічних змін, цифровізації бізнес-процесів, посилення конкурентного середовища та необхідності забезпечення сталого розвитку. Особливої важливості набуває поєднання у підготовці здобувачів фундаментальної наукової складової з орієнтацією на інноваційний розвиток бізнесу, цифрову трансформацію, стратегічне управління та практичне використання результатів наукових досліджень. Саме такий підхід відображено у меті ОНП, яка передбачає підготовку наукових і науково-педагогічних працівників, здатних генерувати нові знання, проводити оригінальні дослідження, розробляти інноваційні концепції, моделі й технології управління бізнесом та комерціалізувати результати досліджень.

Вважаю позитивним, що предметна область програми охоплює не лише традиційні питання менеджменту та підприємництва, а й стратегічне управління, інноваційний розвиток, цифрову трансформацію, сталий розвиток, бізнес-аналітику та застосування інструментів штучного інтелекту. Така спрямованість відповідає сучасним тенденціям розвитку управлінської науки та практики.

Зміст програми характеризується чіткою дослідницько-інноваційною та науково-прикладною орієнтацією. Її основний фокус спрямовано на формування здатності здобувачів генерувати нові наукові ідеї, здійснювати оригінальні дослідження, розробляти та реалізовувати стратегічні бізнес-проекти, а також застосовувати отримані результати в освітній і практичній діяльності.

Перелік обов'язкових компонентів ОНП сформований достатньо логічно. Зокрема, ОК1 створює підґрунтя для наукової комунікації; ОК2 забезпечує методологічну складову дослідницької підготовки; ОК3, ОК4 «Стратегічна аналітика та діагностика ефективності бізнесу» формує аналітичний та стратегічний інструментарій; ОК5 та ОК10 забезпечують науково-педагогічну підготовку.

Водночас ОК6, ОК7, ОК8 та ОК9 забезпечують безпосередній зв'язок освітньої підготовки з актуальними напрямками розвитку сучасного менеджменту, підприємництва та наукової діяльності.

Позитивної оцінки заслуговує також наявність вибіркової складової обсягом 12 кредитів ЄКТС, яка створює можливості для формування індивідуальної освітньої

траєкторії здобувачів та поглиблення їхньої підготовки відповідно до тематики наукових досліджень.

Суттєвою перевагою ОНП є сформований компетентнісний профіль, який поєднує загальнонаукові, управлінські, дослідницькі, цифрові, інноваційні та педагогічні складові.

Особливої уваги заслуговують додаткові спеціальні компетентності, які посилюють профіль програми за такими напрямками, як інноваційне проєктування, цифрова трансформація бізнесу, штучний інтелект і бізнес-аналітика, комерціалізація результатів наукових досліджень, трансфер технологій та інтеграція наукових здобутків у викладацьку діяльність.

Програмні результати навчання ОНП сформульовані з урахуванням специфіки третього рівня вищої освіти та передбачають не лише засвоєння теоретичних положень, а насамперед здатність застосовувати методологію наукових досліджень, проводити теоретичні та емпіричні дослідження, моделювати бізнес-процеси, формувати та перевіряти наукові гіпотези, розробляти інноваційні проєкти та презентувати результати досліджень у міжнародному науковому середовищі.

Позитивним є також включення до програми додаткових результатів навчання, спрямованих на реалізацію комплексних науково-прикладних та інноваційних бізнес-проєктів, інтеграцію новітніх наукових здобутків у викладання та формування індивідуальної траєкторії професійного розвитку здобувача.

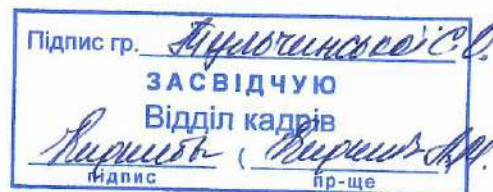
Окремо слід відзначити поєднання освітньої та наукової складових підготовки. Наукова робота здобувача передбачає виконання дисертаційного дослідження, а освітня складова доповнюється педагогічною (асистентською) практикою. Такий підхід забезпечує можливість послідовного переходу від опанування методологічних та теоретичних засад до самостійного наукового дослідження та практичного використання отриманих результатів. Позитивно оцінюю передбачені програмою форми дослідницької та науково-практичної діяльності: індивідуальну роботу, опрацювання сучасних наукових джерел, виконання дисертаційного дослідження, участь у наукових і грантових проєктах, педагогічну практику, а також апробацію результатів досліджень на науково-практичних конференціях.

Узагальнюючи результати аналізу, зазначу, що освітньо-наукова програма «Підприємництво та управління бізнесом» за спеціальністю D3 «Менеджмент» характеризується цілісністю, логічною структурою та узгодженістю мети, предметної області, компетентностей, програмних результатів навчання та освітніх компонентів.

Таким чином, освітньо-наукова програма «Підприємництво та управління бізнесом» за спеціальністю D3 «Менеджмент» відповідає сучасним вимогам до підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти, забезпечує належні умови для формування дослідницького, професійного та науково-педагогічного потенціалу майбутніх докторів філософії та може бути рекомендована до впровадження і подальшої реалізації в освітньому процесі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

РЕЦЕНЗЕНТ

доктор економічних наук,
професор, завідувач кафедри
економіки і підприємництва
Національного технічного університету
України «Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»

Світлана ТУЛЬЧИНСЬКА